

ANGLICKÝ JAZYK
Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Obsahem předmětu je výuka anglického jazyka na třech úrovních, které se od sebe liší vstupní a cílovou úrovní žáků:

(označení vstupních a cílových úrovní vychází z konvence Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)

- základní – odpovídá charakteristice Dalšího cizího jazyka v RVP G. Vstupní úroveň je A1, cílová B1.
- profilová – odpovídá charakteristice Cizího jazyka v RVP G. Vstupní úroveň je A2, ve výjimečných případech i A1, cílová B2.
- pokročilá – určena pro jazykově mimořádně nadané žáky se vstupní úrovní A2 a vyšší. Stejně jako úroveň profilová je vyučována v rámci vzdělávacího oboru Cizí jazyk, ale jeho výstupní úroveň je vyšší (C1).
- Předmětu je určena hodinová dotace v závislosti na cílové úrovni: 3+3+4+4 hodiny týdně v ročnících 1 – 4 pro úrovně B2 a C1, resp. 3+3+3+2 pro úroveň B1.
- Žáci jsou v prvním ročníku rozdělení podle vstupní úrovně do skupin. Po druhém ročníku si pak volí Cizí jazyk, ze kterého budou skládat maturitní zkoušku. Výuka angličtiny jako Cizího jazyka pak probíhá na úrovni B2 či C1, jako Dalšího jazyka na úrovni B1. Žáci, kteří si angličtinu nezvolí jako Cizí jazyk, avšak mají zájem a předpoklady pokračovat na jedné ze dvou vyšších úrovní, tak mohou učinit při využití hodinové dotace určené pro volitelné předměty.
- Učitelé nepostupují podle jednotné učebnice, ale volí si kombinaci výukových materiálů optimální pro danou skupinu tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů
- Výuka předmětu je realizována též během týdenního jazykového kurzu, který probíhá mimo školu ve druhém ročníku, a během školou organizovaných jazykových zájezdů a meziškolních výměn.

Průřezová témata:

- V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům Multikulturní výchovy, Osobnostní a sociální výchovy a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení:

- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají učitelé srovnání s jinými jazyky, které žáci znají, i s mateřštinou.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti i návyky nutné k samostatné práci s jazykem žáci získávají extenzivní četbou upravených i autentických textů.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.
- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, či obsahují neúplné věty i odstavce, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.).
- Žáci jsou postupně vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou).
- V rámci konverzace na různá témata je po žácích vyžadována zřetelná argumentace při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní:

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním učitelé rozvíjejí u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Ke komunikaci s rodilými mluvčími a anglicky mluvícími cizinci vůbec dostávají žáci příležitost v rámci výměn, poznávacích zájezdů i školou organizovaných zahraničních kurzů.
- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjejí jejich interpretační schopnosti.

Kompetence sociální a personální:

- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Členění do skupin napříč ročníkem, flexibilita tohoto členění i kurzy a výměny, kterých se účastní žáci z různých tříd i ročníků, poskytují žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi.
- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Ukázka ze vzdělávacího obsahu.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník (viz poznámka 1)		4. ročník
POSLECH	Z dobře srozumitelného projevu rodilého mluvčího pochopí hlavní myšlenky, identifikuje event. citové zabarvení promluvy. Takto rozumí i jednoduché konverzaci dvou mluvčích, kteří mluví zřetelně.	V jednoduchém a dobře srozumitelném projevu rozeznává ty detailnější informace, k jejichž pochopení mu stačí slovní zásoba. Sleduje děj filmů s jednoduchými dialogy a nekomplikovanou zápletkou.	V dobře srozumitelném projevu se orientuje i při složitějším tématu. Tam, kde není omezen rozsahem své slovní zásoby nebo složitým či neznámým tématem rozumí i detailům.	Dobře rozumí autentickým projevům typu rozhlasových a televizních dokumentárních a zpravodajských pořadů i standardní živé řeči. Rozumí některým hraným filmům.	Rozumí delším promluvám i na abstraktní a složitá témata, pokud odpovídají stupni jeho odborných znalostí. V rozhlase i TV/filmu rozumí velké části dialogů, které nejsou zabarvené dialektem nebo velkým množstvím slangu.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník (viz poznámka 1)		4. ročník
ČTENÍ	V jednoduchém textu porozumí hlavním myšlenkám a s pomocí slovníku pracuje i s detaily.	Jednoduchému textu rozumí bez problémů, orientuje se v jeho struktuře a chápe jeho hlavní myšlenky. Najde požadované informace v takovém textu obsažené a rozliší informace hlavní od vedlejších.	Orientuje se ve středně náročných textech, pochopí hlavní myšlenky a najde požadované informace.	Středně náročným všeobecným textům rozumí bez problémů, odborným se slovníkem. Krátkodobě si zapamatuje nejen hlavní myšlenky, ale i podstatné detaily.	Autentickým textům rozumí bez problémů, k detailnímu porozumění občas využije slovníku.
	Rozlišuje různé techniky čtení a podle zadání je aplikuje.	Spontánně přizpůsobuje techniku čtení typu textu a účelu čtení.	S porozuměním přečte neupravenou povídku nebo delší autentický článek. Kombinuje informace z různých textů.	S porozuměním přečte neupravenou knihu středního rozsahu v angličtině. Vyhledá informace z různých textů na všeobecné téma a pracuje s nimi.	Z několika náročnějších textů všeobecného i odborného charakteru kompiluje podstatné informace vhodné k ústní prezentaci.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník (viz poznámka 1)		4. ročník
MLUVENÍ A PSANÍ	U jednoduchých textů a vyslechnutých ústních projevů srozumitelně sdělí hlavní myšlenky.	Na všeobecné téma se vyjadřuje stručně a srozumitelně písemně i ústně. Jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související.	Zřetelně formuluje svůj názor. Volně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu. Podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související. Vyjadřuje se srozumitelně a spontánně.	Svá sdělení vyjadřuje plynule, aniž by byl nucen obsahově redukovat to, co chce sdělit.	

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník (viz poznámka 1)		4. ročník
	V komunikaci sdělí a pochopí základní informace	Při komunikaci zahájí, vede a ukončí rozhovor o jednoduchých tématech. Rozumí natolik, že adekvátně reaguje na partnera, ač si některá slova či věty musí nechat vysvětlit či zopakovat.	Zapojí se do diskuse i na obtížnější témata.	Vede diskusi prakticky o všech tématech, která je schopen rozebírat v mateřštině. Reaguje adekvátně i ve složitějších a méně obvyklých situacích. Mluví spontánně, plynule a bez výraznějších zaváhání.	Diskutuje o odborných tématech v míře odpovídající jeho odborným znalostem.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník (viz poznámka 1)		4. ročník
	Píše srozumitelné a logicky vystavěné jednoduché texty na běžná témata. Shrne a sdělí běžné, obsahově jednoduché informace.	Sestaví souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek nebo příběh. Vysvětlí své názory a stanoviska.	Píše formální i neformální texty na různá témata. Předává obsahově správně i složité informace.	Logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů. Sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko. Vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou	Píše texty na témata odborného charakteru.
			Přednese krátký souvislý projev na zadané téma	Ústně prezentuje výsledky své obsáhlejší práce s informacemi na všeobecné téma.	Ústně prezentuje výsledky své obsáhlejší práce s informacemi na odborné téma.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník (viz poznámka 1)		4. ročník
JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY	V jednodušších textech odhadne význam některých neznámých slov na základě kontextu nebo podobností s češtinou.	Všimá si souvislostí v rámci jazyka i mezi jazyky a snaží se jich využít pro porozumění.	Při setkání s neznámými slovy aplikuje veškeré své jazykové znalosti (příbuzná slova a slovotvorné vzorce, další cizí jazyky, slova cizího původu používaná v češtině atd.)	Bez problémů odhaduje význam těch slov, které při rozsahu jeho slovní zásoby odhadnout lze.	Slovníku využívá jen pro málo frekventovaná slova, jejichž význam nejde odvodit z kontextu, a na odborné termíny.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník (viz poznámka 1)		4. ročník
	Dbá na správnou výslovnost jednotlivých slov a dodržování základních pravidel anglické fonetiky.	Všimá si rozdílů mezi formálním a neformálním jazykem a snaží se je respektovat ve svém projevu.	Jednoduché gramatické struktury používá bez chyb, náročnější s chybami. Bez problémů používá základní typy vedlejších vět. Volí vhodné výrazy i na úrovni náročnější slovní zásoby, ač se dopouští občasných nepřesností ve významu i výslovnosti.	Gramaticky správně mluví i v delším projevu a ve složitějších situacích. Volí vhodnou slovní zásobu, používá idiomy a frázová slovesa. Pracuje se stylistickými posuny danými použitím formálních nebo hovorových výrazů a frází.	Spontánně používá i složitější gramatické struktury, ve kterých se dopouští minima chyb. Bohatou slovní zásobu používá až na výjimky přesně a foneticky správně.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník (viz poznámka 1)		4. ročník
	Využívá překladové i výkladové slovníky tištěné i multimediální, podle vlastních preferencí.		Používá výkladové a překladové slovníky středního rozsahu způsobem odpovídajícím účelu.	Vybírá vhodné tištěné i multimediální zdroje jazykových informací, používá překladové i výkladové slovníky a referenční příručky jak k samostudiu, tak k práci s texty.	

Učivo

Fonetika – samohlásky a dvojhásky, přízvuk hlavní a vedlejší, fonetická transkripce, redukce, vázání, výslovnost znělých souhlásek na konci slov, otevřená a zavřená slabiky, stoupavá a klesavá intonace, hlavní fonetické rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou

Gramatika

Slovesa

Časový systém

Prosté a průběhové časy

Perfektivní časy

Způsoby vyjadřování přítomnosti

Způsoby vyjadřování minulosti

Způsoby vyjadřování budoucnosti

Podmiňovací způsob

Podmiňovací způsob přítomný

Podmiňovací způsob minulý

Podmínkové věty, typy 0–3 a jejich kombinace (mixed conditionals), in case, věty časové, věty předmětné, inverze

Přací věty

Další konstrukce (as if, high time)

Modální slovesa

základní modální slovesa, záhodnostní modalita a opis modálních sloves

pravděpodobnostní modalita

další významy will/would/should

další modální slovesa a významově podobné konstrukce: dare, had better, would rather, to be to, to be supposed to, ought to

Nepřímá řeč

Základní pravidla

Nepřímá otázka

Podmínkové věty v nepřímé řeči

Trpný rod

to have something done

Gerundium a infinitiv

Základní pravidla

Minulý infinitiv

Účelové věty

Infinitivní konstrukce po seem a po pasivech typu "he is said"

infinitiv po too, enough

průběhový infinitiv

let

Konjunktiv

used to a would

Podstatná jména

Počitatelnost a číslo

Rod

Privlastňovací pád

Členy

Základní pravidla

Členy u vlastních jmen

Členy v idiomech

Zájmena

Osobní, privlastňovací, zvrtná, ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá zájmena

much, many, little, few, no, none

all, every

who/what, which

both, (n)either

Zástupné one a všeobecný podmět

Přídavná jména a příslovce

Stupňování

Zvláštnosti a nepravidelnosti

Číslovky

Čtení čísel (letopočty, telefonní čísla, zlomky, matematické výrazy)

Určování času

Řadové číslovky

Syntax

Slovosled – pravidla (oznamovací věta, otázka, postavení krátkých příslovcí) a zvláštnosti (inverze, nepravidelnosti v neformální mluvené angličtině)

Tázací dovětky

Věty zvolací

Vyjadřování záporu Vedlejší věty vztažné Vedlejší věty přípusťkové
Funkce: oslovení, představení, přivítání, rozloučení, omluva, prosba, odmítnutí, rada, stížnost, prezentace názoru, hypotéza, zmírnění a důraz, varování, nabídnutí pomoci, žádost, srovnávání, preference.
Slovní zásoba Všeobecná i tematická slovní zásoba Kolokace Běžná frázová slovesa a idiomy
Pravopis Základní pravidla Psaní velkých písmen Hranice slov Interpunkce
Britská a americká angličtina Rozdíly v gramatice Rozdíly ve slovní zásobě Rozdíly ve výslovnosti
Reálie Kultura v širokém slova smyslu (umění, zvyky, svátky atd.), sociální a politická situace, historie a geografie, věda a technika, sport

Poznámky

1. U výstupů třetího ročníku pokročilé úrovně, které jsou totožné s výstupy profilové úrovně za ročníky třetí a čtvrtý, se vychází z toho, že program této úrovně je určen jazykově výjimečně nadaným žákům, jejichž úroveň je již na začátku třetího ročníku v mnoha ohledech vyšší než B1, a že jsou tedy během tohoto období schopni s mírně zvýšenou hodinovou dotací dosáhnout požadovaných výstupů na úrovni B2.
2. Témata učiva nejsou specifikována pro jednotlivé ročníky. Podle charakteru skupiny volí vyučující konkrétní náplň i optimální úroveň gramatického a lexikálního učiva tak, aby bylo dosaženo zadaných výstupů. Tomu je podřízen i výběr učebnic a doplňkových výukových materiálů. Totéž platí pro průřezová témata, které vyučující zařazují v návaznosti na materiál, se kterým pracují, a činnosti, kterým se věnují.

Komentář

Vzdělávací obsah anglického jazyka je na Gymnáziu Jana Keplera uveden netradičním způsobem. Charakteristika se vztahuje k vyučovacímu předmětu Anglický jazyk vycházejícímu ze vzdělávacího obsahu Cizí jazyk i Anglický jazyk vycházejícímu z obsahu vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Očekávané výstupy a učivo jsou pak uvedeny v tabulce, která je rozdělena do tří částí odpovídající třem výstupním úrovním daného cizího jazyka. Podrobnosti tohoto členění škola uvádí v Obsahovém, časovém a organizačním vymezení vyučovacích předmětů.

Výchovné a vzdělávací strategie sledují rozvíjení všech klíčových kompetencí, metody a formy práce zahrnují široké spektrum činností, které umožňují všestranný projev žáka. Učitelé mohou v rámci těchto strategií zařadit stejné i rozdílné činnosti a kreativně se projevit.

Ze vzdělávacího obsahu jsou do ročníků distribuovány pouze výstupy, učivo je uvedeno v celkovém přehledu pro čtyři roky. Důvodem je dělení žáků do skupin podle úrovně. Skupiny se tak liší v postupu při probírání učiva, a tím i ve výstupech na konci 4. ročníku (B1, B2 a C1).

Výstupy jsou kategorizovány do oddílů Poslech, Čtení, Mluvení a psaní a Jazykové prostředky, a to napříč všemi ročníky. To umožňuje sledovat pokrok ve výstupech napříč ročníky u jednotlivých kategorií jazyka.

Učivo je uvedeno v samostatné tabulce a je rozděleno na Fonetiku, Gramatiku, Funkce, Slovní zásobu, Pravopis, Britskou a americkou angličtinu a na Reálie. Toto provedení však neumožňuje sledovat, jaké učivo slouží jako prostředek k získání očekávaných výstupů v jednotlivých ročnících (což ale není proti struktuře ŠVP).